

بسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد چهارم

طرح درس کارآموزی بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده

سال تحصیلی: 1401-1400	
مقطع تحصیلی: کارشناسی	دانشکده: پرستاری و مامایی
روز: - ساعت: -	نام درس: کارآموزی بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده
تعداد واحد: 2 واحد	نوع واحد: کارآموزی

شرح درس:

در طول این کارآموزی دانشجویان در جهت کسب توانایی در زمینه مشاوره مادر و خانواده، آموزش بهداشت و راهنمایی و کمک به مادر، خانواده و گروه های آسیب پذیر آماده می شوند.

هدف کلی:

دانشجو باید بتواند مهارت کافی در انجام مشاوره با مادر و خانواده، انجام آموزش بهداشت به مادر و خانواده و جامعه (آموزش فردی و با گروهی)، انجام امور مربوط به معاینه مادران، انجام امور مربوط به معاینه کودکان، راهنمایی و کمک به مادر و خانواده و گروه های آسیب

مدرس:

مدت کلاس: 102 ساعت

محتوای کمک آموزشی	نوع تکلیف و مهلت ارائه و نمره	نحوه ارزشیابی جلسه	روش آموزش	اهداف رفتاری	اهداف اختصاصی	ردیف
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- روزاول Skill Lab -مروری بر اهداف مرکز مهارت های بالینی - آشنایی با سطوح مختلف ارائه خدمات بهداشت و درمان در ایران -تعریف بهداشت باروری، تنظیم خانواده و مادر و کودک، فلسفه، اهداف و دامنه آن - مروری بر خدمات PHC و MCH و نقش ماما در آن	آشنایی با واحد بهداشت	1

<p>امکانات موجود در بخش</p>	<p>.....</p>	<p>- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش، کنفرانس Case report</p>	<p>آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study</p>	<p>- برقراری رابطه مناسب درمانی -انجام معاینه فیزیکی بطور صحیح - شرح حال دقیق قاعدگی ماهیانه از لحاظ منظم بودن یا نامنظم بودن و سن منارک و روش پیشگیری از بارداری و - تشکیل پرونده برای مراجعه کنندگان جدید 4 مورد</p>	<p>آشنایی با مبحث تنظیم خانواده</p>	<p>2</p>
<p>امکانات موجود در بخش</p>	<p>.....</p>	<p>- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report</p>	<p>آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study</p>	<p>- ایجاد آمادگی روانی و جسمی برای معاینه دستگاه تناسلی - گرفتن شرح حال و پرسیدن سوالات و نکات لازم قبل از انجام پاپ اسمیر - توصیه به ممانه خالی - گذاشتن صحیح اسپکولوم - بررسی مخاط واژن و سرویکس - تشخیص ترشحات واژینال طبیعی از ترشحات غیر طبیعی - تشخیص ضایعات سرویکس - انجام صحیح نمونه برداری پاپ اسمیر 5-10 مورد - تکمیل صحیح فرم پاپ اسمیر - آموزش به بیمار در مورد پیگیری تست پاپ اسمیر - خواندن جواب اسمیر و تفسیر آن 2 مورد</p>	<p>انجام پاپ اسمیر دهانه رحم</p>	<p>3</p>
<p>امکانات موجود در بخش</p>	<p>.....</p>	<p>- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report</p>	<p>آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study</p>	<p>-مشاهده مشاوره تنظیم خانواده 1 مورد - توضیح در مورد انواع روش مناسب تنظیم خانواده به مددجویان (انواع روش های فیزیولوژیک پیشگیری از بارداری مانند مقاربت منقطع ، روش ریتم تقویمی و..... / روش های سدی پیشگیری از بارداری و روش های هورمونی) - ارائه مشاوره تنظیم خانواده 2 مورد - ارائه مشاوره های لازم در صورت تغییر روش تنظیم خانواده</p>	<p>مشاوره تنظیم خانواده</p>	<p>4</p>

امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- انجام معاینات و درخواست آزمایشات مورد نیاز هر روش جلوگیری از بارداری - توجه به نحوه تجویز روش های پیشگیری از بارداری ، تداخلات دارویی ، اثر بر شیردهی - آشنایی با نحوه مصرف ، موارد مصرف ، عوارض هر روش پیشگیری از بارداری - ارزیابی انواع روش مناسب تنظیم خانواده مددجویان شامل قرص خوراکی، کاندوم، آمپول، آی یودی و از هر کدام حداقل 5 مورد - مشخص کردن زمان مراجعه بعدی و ارائه مراقبت های پیگیری در هر روش	ارایه انواع روش مناسب تنظیم خانواده	5
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- انواع IUD را نام ببرد. - آشنایی با مکانیسم اثر IUD و عوارض جانبی آن - آشنایی با وسایل کارگذاری ای یودی ، رعایت نکات استریلیته در هنگام کار گذاری - گذاشتن IUD 2-4 مورد - خارج کردن IUD 1 مورد	آشنایی با IUD	6
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- آموزش فردی یا گروهی و اداره کلاس های تنظیم خانواده (حداقل یک مورد) - تهیه پمفلت ، بوکلت یا پوستر آموزشی در تنظیم خانواده (1 مورد)	آموزش تنظیم خانواده	7
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- آموزش در مورد بهداشت دوران بلوغ - انجام مشاوره بهداشت بلوغ 2 مورد	بهداشت بلوغ	8

		کنفرانس Case report	study			
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ و بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - آموزش در مورد بهداشت یائسگی در زمینه های مختلف مانند نیازهای تغذیه ای ، مشکلات شایع دوران یائسگی و .. - انجام مشاوره بهداشت یائسگی و ارائه راهکارهای درمانی مناسب مراجعه کننده جهت کاهش مشکلات دوران یائسگی 	بهداشت یائسگی	9
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ و بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - آموزش در مورد بهداشت ازدواج - انجام مشاوره بهداشت ازدواج 2 مورد - درخواست آزمایش های قبل ازدواج و توضیح به مراجعه کننده در مورد لزوم انجام آزمایش ها 	بهداشت ازدواج	10
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ و بحث گروهی Case study	<ul style="list-style-type: none"> - آشنایی با انواع ایمنی فعال و غیر فعال / طبیعی و غیر طبیعی - آشنایی با انواع واکسن ها ، مقدار و نوع و شیوه تجویز هر واکسن - رعایت زنجیره سرد در استفاده از واکسن ها - توجه به تاریخ انقضا واکسن ها - آشنایی با حلال واکسن ها و نحوه آماده سازی واکسن - به کارگیری اصول آسپتیک به هنگام انجام واکسیناسیون 	آشنایی با واکسیناسیون	11
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ و بحث گروهی Case	<ul style="list-style-type: none"> - بکارگیری شیوه صحیح تجویز و تزریق واکسن ها - تشخیص موارد منع انجام واکسیناسیون - تشخیص و اجرای صحیح تفاوت در تجویز مقدار و نوع واکسن در کودکان و 	آشنایی با تزریق واکسن	12

		Case report	study	بزرگسالان		
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس	آموزش بالین پرسش و پاسخ و بحث گروهی Case report Case study	برنامه ریزی واکسیناسیون بر اساس راهنمای ایمن سازی کمیته کشوری برنامه ریزی بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودک برنامه ریزی بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودکی که برنامه واکسیناسیون خود را درست و به موقع آغاز نکرده است .	برنامه ریزی واکسیناسیون	13
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس	آموزش بالین پرسش و پاسخ و بحث گروهی Case report Case study	تشکیل پرونده برای مراجعین جدید ، کودکان زیر 5 سال (3 مورد) توزین وزن ، اندازه گیری قد و دور سر کودکان به نحو صحیح (10 مورد)	مراقبت کودکان زیر 5 سال	14
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس	آموزش بالین پرسش و پاسخ و بحث گروهی Case report Case study	ترسیم درست منحنی رشد کودکان (10 مورد) برنامه ریزی برای فواصل مراجعه برای پایش بعدی رشد کودک (10 مورد) تشخیص انحرافات از رشد مناسب و پیگیری علت آن با انجام مصاحبه با مادر و دادن توصیه های لازم و احیانا ارجاع لازم به پزشک (2 مورد) بررسی رشد و تکامل کودک با توجه به سن کودک و تشخیص موارد غیر طبیعی تکامل کودک ، در صورت لزوم ارجاع به پزشک	بررسی رشد کودکان زیر 5 سال	15
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس	آموزش بالین پرسش و پاسخ و بحث گروهی Case report Case study	آموزش شیر دهی صحیح از پستان به مادر (3مورد) آموزش تغذیه تکمیلی تا یکسالگی (2 مورد) و تا 2 سالگی (2 مورد) آموزش تغذیه با شیر کمکی (1 مورد) آموزش تغذیه صحیح کودک بالای 2 سال (2)	آموزش به مادر مراجعه کننده دارای کودک زیر 5 سال	16

		Case report	study	مورد) آموزش در مورد بهداشت دهان و دندان کودک و لزوم انجام معاینات دوره ای		
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- تشخیص بیماری های شایع کودکان - انجام برنامه مراقبتی برای این گروه از کودکان - ارائه آموزش به مادران ایت گروه از کودکان - (اسهال 1 مورد، بیماری تنفسی 1 مورد، تب 1 مورد، برفک 1 مورد، افت قند خون 1 مورد)	آشنایی با بیماری های شایع کودکان زیر 5 سال	17
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- تشکیل پرونده برای مراجعه کنندگان جدید 2 مورد - اندازه گیری قد، وزن ، فشار خون 5 مورد - انجام معاینات فیزیکی و مانور لئوپولد 5 مورد - کنترل صدای قلب جنین 5 مورد - کنترل علائم حیاتی مادر 5 مورد - برنامه ریزی برای فواصل مراجعه 5 مورد	مراقبت از مادر باردار	18
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- در خواست انجام آزمایشات روتین بارداری 5 مورد - درخواست انجام سونوگرافی 1-2 مورد	پیگیری روتین مادر باردار	19
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی - شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- آموزش به مادر باردار در مورد مراقبت از خود در موضوعات مختلف : تغذیه ، خواب، استراحت و بهداشت فردی و روابط جنسی 2 مورد - آموزش علائم خطر و تمرینات و ورزش های بارداری 2 مورد - آموزش های بعد از زایمان 2 مورد - آموزش گروهی برای مادران با موضوعات مربوط به آموزش های بارداری و بعد از	آموزش به مادر باردار	20

				زایمان 1-2 مورد		
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- تشخیص حاملگی های پرخطر و آموزش موارد خطر و ارجاع و پیگیری آن - غربالگری مادران پرخطر و ارجاع به پزشک متخصص یا بیمارستان 1-2 مورد	حاملگی های پرخطر در مادران باردار	21
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	- توجه و معاینه در مورد بهداشت دهان و دندان زن باردار و ارجاع به دندانپزشک در موارد لازم 2 مورد - معاینه پستان و بررسی آن جهت آمادگی برای شیردهی 1 مورد	معاینات مادر باردار	22
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس Case report	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی Case study	راهنمایی در مورد انجام واکسیناسیون کزاز 2 مورد انجام واکسیناسیون مادر باردار توضیح در مورد انواع واکسیناسیون در دوران بارداری و در مواقع سفر به مناطق با بیماری های اندمیک توضیح و مشاوره در مورد انجام واکسیناسیون	واکسیناسیون مادر باردار	23
امکانات موجود در بخش	- حضور مستمر در کارآموزی شرکت در پروسیجرهای بخش بهداشت، کنفرانس	آموزش بالین پرسش و پاسخ بحث گروهی	شرکت در جلسات پرسش و پاسخ روزانه و کنفرانس های بخش بهداشت	کنفرانس	24

		کنفرانس Case report	Case study		
--	--	------------------------	---------------	--	--

تقویم ترمیک کارآموزی بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده

جلسات	فهرست مطالب	تاریخ ارائه	ساعت ارائه	ارائه ادهنده
1	آشنایی با واحد بهداشت			
2	آشنایی با مبحث تنظیم خانواده			
3	انجام پاپ اسمیر دهانه رحم			
4	مشاوره تنظیم خانواده			
5	ارایه انواع روش مناسب تنظیم خانواده			
6	آشنایی با IUD			
7	آموزش تنظیم خانواده			
8	بهداشت بلوغ			
9	بهداشت یائسگی			
10	بهداشت ازدواج			
11	آشنایی با واکسیناسیون			
12	آشنایی با تزریق واکسن			
13	برنامه ریزی واکسیناسیون			
14	مراقبت کودکان زیر 5 سال			
15	بررسی رشد کودکان زیر 5 سال			
16	آموزش به مادر مراجعه کننده دارای کودک زیر 5 سال			
17	آشنایی با بیماری های شایع کودکان زیر 5 سال			
18	مراقبت از مادر باردار			
19	پیگیری روتین مادر باردار			
20	آموزش به مادر باردار			
21	حاملگی های پرخطر در مادران باردار			
22	معاینات مادر باردار			
23	واکسیناسیون مادر باردار			
24	کنفرانس			

❖ نحوه ارزشیابی

- تکمیل لاگ بوک
- معرفی یک بیمار با مشکلات بهداشت باروری ، تنظیم خانواده و بهداشت مادر و کودک و انجام مشاوره (case presentation and consult)
- کنفرانس بالینی
- امتحان پایان دوره

❖ نحوه محاسبه نمره کل

2 نمره	حضور بموقع وفعال در طی دوره
2 نمره	ارائه کنفرانس و پاسخ صحیح به سوالات در طی دوره
4 نمره	ارائه دقیق شرح حال مشکلات بهداشت مادر ، کودک ، نوزاد و..... علائم بیماری و آزمایشات بیماری و نحوه پی گیری و درمان
8 نمره	انجام تست پاپ اسمیر ، کارگذاری IUD / واکسیناسیون و مشاوره تنظیم خانواده/ مشاوره ازدواج / بلوغ / یائسگی /
4 نمره	تهیه پمفلت آموزشی و آموزش به بیمار در حیطه های مختلف بهداشت
20 نمره	جمع نمرات

❖ فهرست منابع:

1- بهداشت مادر و کودک ، پروانه رضا سلطانی و سوسن پارسای ، انتشارات سنجش ، آخرین چاپ

- 2- اندوکرینولوژی بالینی زنان و نازایی اسپیروف، آخرین چاپ
- 3- منابع مربوط به دروس بهداشت 1 و 2 و 3 و اصول تغذیه و تغذیه درمانی مادر و کودک ، آخرین چاپ
- 4- مراقبت ادغام یافته کودک سالم (ویژه غیر پزشک) ، وزارت بهداشت ، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده ، اداره کودکان .
5. مراقبت ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات خارج بیمارستانی)، وزارت بهداشت ، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده ، اداره مادران .
6. آخرین پروتکل های وزارت بهداشت در خصوص بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده ، گروه های آسیب پذیر و واکسیناسیون
7. سایر منابع معتبر